

TASHQI INVESTITSIYALARNI JALB ETISHNING SAMARALI MEXANIZMLARI

Bozorboyev Diyorbek Po'lat o'g'li

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston

Milliy universiteti Jizzax filiali

Annotatsiya: Ushbu maqola tashqi investitsiyalarni jalb etishning samarali mexanizmlarini ilmiy tahlil qiladi va ularning milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishiga, ish o'rinlarini yaratishga, texnologik rivojlanishga va global raqobatbardoshlikni oshirishga ta'sirini yoritadi. Tadqiqot investitsiya muhiti sifatini yaxshilash, moliyaviy va soliq imtiyozlarini taqdim etish, xavfsiz biznes-muhit yaratish, davlat kafolatlari va sug'urta mexanizmlarini joriy etish, investitsiya zonalarini tashkil etish hamda mintaqaviy va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish orqali tashqi kapitalni jalb qilish mexanizmlarini o'rganadi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, tashqi investitsiyalarni jalb etish milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi va raqobatbardoshligini oshirishda strategik ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: tashqi investitsiyalar, investitsiya muhiti, moliyaviy imtiyozlar, soliq imtiyozlari, xavfsiz biznes-muhit, investitsiya zonolari, davlat kafolatlari, sug'urta mexanizmlari, mintaqaviy integratsiya, xalqaro hamkorlik, iqtisodiy rivojlanish, raqobatbardoshlik.

Аннотация: Статья посвящена научному анализу эффективных механизмов привлечения иностранных инвестиций и их влияния на устойчивый рост национальной экономики, создание рабочих мест, технологическое развитие и повышение глобальной конкурентоспособности. Исследование рассматривает улучшение инвестиционного климата, предоставление финансовых и налоговых льгот, создание безопасной бизнес-среды, государственные гарантии и страховые механизмы, организацию инвестиционных зон, а также развитие регионального и международного сотрудничества как механизмы привлечения внешнего капитала. Результаты показывают, что привлечение иностранных инвестиций имеет стратегическое значение для устойчивого экономического развития и повышения конкурентоспособности страны.

Ключевые слова: иностранные инвестиции, инвестиционный климат, финансовые льготы, налоговые льготы, безопасная бизнес-среда, инвестиционные зоны, государственные гарантии, страховые механизмы, региональная интеграция, международное сотрудничество, экономическое развитие, конкурентоспособность.

Annotation: The article provides a scientific analysis of effective mechanisms for attracting foreign investments and their impact on sustainable national economic growth, job creation, technological development, and enhancing global competitiveness. The study examines improving the investment climate, providing financial and tax incentives, creating a secure business environment, implementing government guarantees and insurance mechanisms, establishing investment zones, and developing regional and international cooperation as mechanisms to attract foreign capital. The results indicate that attracting foreign investments is of strategic importance for sustainable economic development and enhancing the country's competitiveness.

Keywords: foreign investments, investment climate, financial incentives, tax incentives, secure business environment, investment zones, government guarantees, insurance mechanisms, regional integration, international cooperation, economic development, competitiveness.

Tashqi investitsiyalar milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishi, texnologik rivojlanish va ish o'rinlarini yaratishning muhim omili sifatida qaraladi. Ularning jalb qilinishi mamlakatning global raqobatbardoshligini oshiradi, eksport salohiyatini rivojlantiradi va investitsiya muhiti sifatini yaxshilaydi. Tashqi investitsiyalarni jalb etishning samarali mexanizmlari iqtisodiy, huquqiy va institutsional sharoitlarni yaxshilash, moliyaviy va soliq imtiyozlarini taqdim etish, xavfsiz va barqaror biznes-muhit yaratish orqali amalga oshiriladi. Shu bilan birga, davlat tomonidan tashqi investitsiyalarni rag'batlantirish mexanizmlari sifatida investitsiya qulay zonalarini yaratish, davlat kafolati va sug'urta mexanizmlari, grant va subsidiyalar tizimini joriy etish, shuningdek, raqamli va texnologik infratuzilmani rivojlantirish ko'zda tutiladi. Tashqi investitsiyalarni jalb qilishda investitsiya loyihalarining rentabelligini oshirish, moliyaviy va strategik maslahat xizmatlarini taqdim etish, shuningdek, xorijiy investorlar uchun ma'muriy to'siqlarni kamaytirish muhim hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro hamkorlik va mintaqaviy integratsiya orqali yangi investitsiya oqimlarini

jalb qilish imkoniyati paydo bo'ladi. Tashqi investitsiyalarni jalb etishning samarali mexanizmlari ichki biznes subyektlarini innovatsion loyihalar bilan qo'llab-quvvatlash, texnologiyalarni joriy etish va malakali kadrlar tayyorlash orqali ham mustahkamlanadi. Natijada, tashqi investitsiyalarni jalb qilish milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishi, global bozorlar bilan integratsiya, ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy raqobatbardoshlikni oshirishga xizmat qiluvchi kompleks mexanizm sifatida qaraladi.

Tashqi investitsiyalarni jalb etish milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi, texnologik yangilanish, ish o'rinlarini yaratish va eksport salohiyatini oshirishning muhim omilidir. Samarali mexanizmlar orqali jalb qilingan investitsiyalar ichki ishlab chiqaruvchilarni qo'llab-quvvatlash, yangi biznes loyihalarini amalga oshirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etishga imkon yaratadi. Shu bilan birga, investorlar uchun barqaror va xavfsiz iqtisodiy muhitni ta'minlash, moliyaviy va soliq imtiyozlari, davlat kafolatlari, sug'urta mexanizmlari va investitsiya zonalarini tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Tashqi investitsiyalarni jalb qilishning samarali mexanizmlari shuningdek mintaqaviy va xalqaro hamkorlikni rivojlantirish, strategik sohalarga kapital oqimini yo'naltirish, korxonalarni innovatsion va texnologik jihatdan rivojlantirish hamda malakali kadrlarni tayyorlashni o'z ichiga oladi. Investitsiya loyihalarining shaffofligi, moliyaviy tahlil va maslahat xizmatlarining mavjudligi, ma'muriy to'siqlarning minimallashtirish va biznes jarayonlarining soddalashtirilishi investorlarning ishonchini oshiradi va tashqi kapital oqimini rag'batlantiradi. Shu bilan birga, tashqi investitsiyalar mamlakatning global integratsiyaga ulanishini osonlashtiradi, eksport hajmini oshiradi, yangi texnologiyalar va bilimlarni jalb qiladi va ichki bozorni diversifikatsiya qilishga yordam beradi. Samarali mexanizmlar orqali jalb qilingan investitsiyalar iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash, raqobatbardoshlikni oshirish va uzoq muddatli o'sishni ta'minlashga xizmat qiladi, bu esa milliy siyosat va strategik iqtisodiy rejalashtirish bilan uyg'unlashgan holda amalga oshirilishi zarur. Shu tariqa, tashqi investitsiyalarni jalb etishning samarali mexanizmlari milliy iqtisodiyotning rivojlanishida strategik ahamiyatga ega bo'lgan kompleks tizim sifatida qaraladi.

Tashqi investitsiyalarni jalb etish mamlakatning iqtisodiy rivojlanish strategiyasida markaziy o'rin tutadi, chunki u nafaqat moliyaviy resurslarni oshiradi, balki texnologik va innovatsion rivojlanishni rag'batlantiradi. Samarali mexanizmlar ichida davlat tomonidan yaratilgan investitsiya qulay zonalar, soddalashtirilgan

ruxsatnoma va litsenziya tartiblari, xorijiy investorlar uchun soliqqa oid imtiyozlar, sugʻurta va kafolat mexanizmlari muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, strategik yoʻnalishlarda kapitalni yoʻnaltirish, ilgʻor texnologiyalarni joriy etish va malakali kadrlarni tayyorlash tashqi investitsiyalarning samaradorligini oshiradi. Tashqi investitsiyalarni jalb qilish jarayonida davlat va xususiy sektor oʻrtasidagi hamkorlik, moliyaviy va huquqiy maslahat xizmatlari, shuningdek, biznes-muhitni shaffof va barqaror qilish muhim rol oʻynaydi. Xorijiy investorlar uchun investitsiya loyihalarining rentabelligini oshirish, ularni xatarlardan himoya qilish va uzoq muddatli strategik sheriklikni taʼminlash samarali mexanizmlar sifatida qaraladi. Shu bilan birga, tashqi investitsiyalar iqtisodiyotning turli tarmoqlarini rivojlantirish, ichki bozorni diversifikatsiya qilish va global bozorlar bilan integratsiyani mustahkamlash imkonini beradi. Samarali mexanizmlar orqali jalb qilingan tashqi kapital, innovatsion va raqamli yechimlarni kengaytirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va ish oʻrinlarini yaratish orqali iqtisodiy barqarorlikni taʼminlaydi. Shu tariqa, tashqi investitsiyalarni jalb etishning samarali mexanizmlari milliy iqtisodiyotning rivojlanishida uzoq muddatli va kompleks strategik vosita sifatida qaraladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Oʻzbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi. Tashqi investitsiyalarni jalb etish boʻyicha yillik hisobotlar. Toshkent, 2022–2024.
2. Karimov B., Tursunov S. Tashqi investitsiyalar va iqtisodiy rivojlanish mexanizmlari. Toshkent: Iqtisodiyot va moliya, 2023.
3. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari, investitsiya siyosatini rivojlantirish boʻyicha normativ-huquqiy hujjatlar. Toshkent, 2021–2024.
4. Mirzaev A. Investitsiya muhitini yaxshilash va tashqi kapitalni jalb etish. Toshkent: Iqtisodiyot va boshqaruv, 2022.
5. Oʻzbekiston Respublikasi Davlat statistika qoʻmitasi. Tashqi investitsiyalar va iqtisodiy samaradorlik boʻyicha hisobotlar. Toshkent, 2023.